

Butlletí núm. 17
Juliol 2009

Seguiment d'Activitats, Publicacions i Projectes
Butlletí del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya

- Grup d'Ecologia del Paisatge (2)
- Grup de Biologia de la Conservació (2)
- Àrea de Defensa del Bosc (3)
- Grup d'Ecologia Funcional i Canvi Global (3)
- Àrea de Gestió Sostenible (4)
- Àrea d'Ordenació de Forests (4)
- Àrea de Productes Secundaris del Bosc (5)
- Àrea de Política Forestal i Desenvolupament Rural (6)
- Àrea d'Incendis Forestals i Territori (8)
- Grup d'Aprofitaments Forestals i Biomassa (8)
- Àrea d'Hidrologia i Conservació de Sòls (7)
- Grup de Treball d'Igualtat d'Oportunitats (8)
- Grup de Desenvolupament Rural, Qualitat i Medi Ambient (8)
- Àrea de Sistemes d'Informació Geogràfica (9)
- Seu de l'Espluga de Francolí (9)

Benvinguts al número disset del butlletí **Saps que...** d'informació de les activitats, publicacions i projectes realitzats des del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya.

Us animem a contactar amb nosaltres per ampliar les notícies esmentades en aquest butlletí o bé per fer comentaris o suggeriments.

Gràcies a tos per la vostra col·laboració!

- *Aprovació de diferents projectes de la iniciativa comunitària Interreg IV (A, B i C)*
- *Desenvolupament de jornades en el marc del Pla Anual de Transferència de Tecnologia (PATT) del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural*
- *VIIIè Congrés de Desenvolupament Rural*

GRUP D'ECOLOGIA DEL PAISATGE

ESTADES:

- ✓ Estada de Lluís Brotons a la **Universitat de Toronto**, a l'**Spatial Ecology Lab** amb els Dr. Andrew Fall i Mariee Josee- Fortin per desenvolupar un model d'evolució del paisatge mediterrani en resposta als incendis forestals (juny 2009).
- ✓ Estada de Sara Vallecillo a l'**Applied environmental decision analysis, AEDA**, Austràlia amb el Dr. Hugh Possingham (gener-juny 2009).
- ✓ Miquel de Cáceres Stage post-doctoral centrat en el desenvolupament de models dinàmics de distribució d'espècies.
- ✓ Carol Puerta Stage post-doctoral centrat en el paper del Gaig en la regeneració de quercinies.
- ✓ Noves incorporacions: Núria Roura-Pascual: Stage post-doctoral centrat en l'aplicació de metodologies de modelització espacial a la dinàmica d'espècies invasores i plagues en sistemes forestals.

DARRERES PUBLICACIONS:

- CLAVERO, M.; BROTONS, L.; PONS, P. i SOL, D. 2009. **Prominent role of invasive species in avian biodiversity**. *Biological Conservation*. En premsa.
- SIRAMI, C.; BROTONS, L. i MARTIN, J.L. 2009. **Do bird spatial distribution patterns reflect population trends in changing landscapes**. *Landscape Ecology*. En premsa.
- ROURA-PASCUAL, N.; BAS, JM.; THUILLER, W.; HUI, C.; KRUG, RM. i BROTONS, L. 2009. **From introduction to equilibrium: reconstructing the invasive pathways of the Argentine ant in a Mediterranean region**. *Global Change Biology*. Doi: 10.1111/j.1365-2486.2009.01907.x

GRUP DE BIOLOGIA DE LA CONSERVACIÓ

- ✓ Ha finalitzat el projecte **Conservació de la fauna i gestió forestal als espais naturals d'interès i forests comunals del Ripollès. Àrees vitals de gall fer i mussol pirinenc i gestió forestal**. 2007-2009. Consorci d'Espais d'Interès Natural del Ripollès (Contacte: jordi.camprodon@ctfc.cat).
- ✓ S'ha finalitzar la segona fase del projecte **Agricultura i biodiversitat a l'Horta de Lleida** finançat per l'Ajuntament de Lleida. Aquesta segona fase s'ha centrat durant el període hivernal i l'objectiu general del present estudi ha estat millorar el coneixement de l'ornitofauna en relació a les característiques agrícoles del municipi de Lleida i especialment per tal de veure com canviava estacionalment la comunitat d'ocells i la seva interrelació amb diferents usos i paisatges agrícoles presents en el municipi (Contacte: david.giralt@ctfc.cat).
- ✓ S'ha finalitzat el projecte **Desenvolupament de bioindicadors de zones agrícoles generats a partir de programes de seguiment d'ocells** finançat per l'Obra Social de la Caixa de Catalunya i realitzat amb la col·laboració del Institut Català d'Ornitologia. Els índexs biològics e indicadors de biodiversitat són valors de síntesi d'informació complexa que busquen la integració d'una forma estadísticament acurada de la informació disponible sobre les tendències en diferents components de la biodiversitat. Aquest projecte a permès la definició de les bases tècniques i metodològiques que conformen diferents indicadors funcionals del Indicador d'Ocells Agrícoles de Catalunya (INOAC) a escala catalana (Contacte: gerard.bota@ctfc.cat).
- ✓ La Núria Pou Álvarez ha finalitzat l'estada de pràctiques de 5 mesos realitzades dins del marc del *Màster en Ecologia Terrestre i Gestió de la Biodiversitat. Gestió i diversitat de fauna i flora* de la UAB. Durant aquests mesos ha estat realitzant el projecte "Pla Pilot de Mesures agronòmiques de conservació de la ZEPA de la Serra de Bellmunt Almenara: Influència per l'avifauna". L'objectiu del mateix ha estat avaluar l'efecte de l'aplicació de diferents mesures agronòmiques experimentals en la comunitat d'ocells presents en aquest espai protegit. La recerca de models d'explotació agrícola respectuosos amb la conservació dels ocells lligats als medis agrícoles és un dels grans reptes de la conservació a nivell català i europeu (Contacte: gerard.bota@ctfc.cat).

DARRERES PUBLICACIONS:

- CAMPRODON, J.; GUIXÉ, D. i FLAQUER, C. 2009. **Efecto de la gestión forestal sobre los quirópteros en hayedos de Cataluña**. *Gailemys*, 21: 195-216.

ÀREA DE DEFENSA DEL BOSC

✓ El passat 11 de juny es va dur a terme a Ulldemolins (El Priorat) la jornada tècnica **El conreu de la tòfona negra al Priorat. Parlem-ne!**. La jornada s'inclouïa en el *Projecte per al foment del cultiu de la tòfona negra (Tuber melanosporum Vitt.) com a eina de desenvolupament rural a la comarca del Priorat* inclòs conveni de recuperació d'espais naturals i reinserció social signat entre l'Obra Social "la Caixa" i la Diputació de Tarragona, amb vigència durant 2006-2008. L'aportació econòmica de "la Caixa" va ser de 3.000.000 d'euros per finançar les 33 actuacions que es van dur a terme durant aquests tres anys, d'entre les quals, es contemplava aquest projecte. La jornada va comptar amb l'assistència de 20 persones i es va visitar una parcel·la de demostració per al cultiu de la tòfona negra implantada a Ulldemolins. En el marc del projecte s'han implantat un total de 5 parcel·les de demostració als municipis de La Torre de Fontaubella i Ulldemolins. La jornada va ser organitzada pel CTFC i l'Àrea de Desenvolupament Local de la Diputació de Tarragona, patrocinada per l'Obra Social "la Caixa" i va comptar amb la col·laboració del Consell Comarcal del Priorat, l'Ajuntament d'Ulldemolins, l'Ajuntament de la Torre de Fontaubella i l'Associació LIFE de Productors de Bolets i Tòfones (Contacte: daniel.oliach@ctfc.cat)

✓ Iniciat el projecte Interreg Sudoe MICOSYLVA-SOE1/P2/E069: **Gestión Selvícola de Montes Productores de Hongos Silvestres Comestibles de Interés Socioeconómico como Fuente de Desarrollo Rural**, per tal de transmetre als selvicultors la tecnologia disponible per l'aprofitament micològic dels boscos (Contacte: carlos.colinas@pvcf.udl.cat).

✓ L'investigador Antoni Olivera, va realitzar la conferència **Desarrollo de la truficultura: Aspectos técnicos y estratégicos** en el marc de la II Jornada sobre truficultura y forestación de tierras agrícolas, con especies arbóreas micorrizadas con *Tuber melanosporum* en la comarca de la Jacetania celebrada a Puente de la Reina, el passat 21 de maig de 2009 (Contacte: antoni.olivera@ctfc.cat).

✓ L'investigador Antoni Olivera, va presentar els resultats de la investigació realitzada en el marc del projecte INIA **Desarrollo integral de la truficultura de Teruel en el marc de la Jornada de transferencia de resultados del Plan Teruel**, a Teruel, el passat 16 de juny de 2009 (Contacte: antoni.olivera@ctfc.cat).

DARRERES PUBLICACIONS:

ROBIN, C.; CAPDEVIELLE, X.; MARTIN, M.; TRAVER, C. i COLINAS, C. 2009. *Cryphonectria parasitica* vegetative compatibility type analysis of populations in south-western France and northern Spain. *Plant Pathology*, 58: 527-535.

GRUP D'ECOLOGIA FUNCIONAL I CANVI GLOBAL

✓ El Departament d'Agricultura i Ramaderia de la Generalitat de Catalunya ha concedit el projecte **Activitats de seguiment d'emissions en post-fertilització en cobertes mixtes** sobre el potencial ambiental de cobertes mixtes de farratgeres. S'avaluarà la capacitat d'aquestes cobertes de reduir l'emissió de gasos d'efecte hivernacle, en un tractament de fertilització amb purins, així com a d'altres propietats ambientals i agronòmiques d'aquestes cobertes (Contacte: rosa.llurba@ctfc.es).

DARRERES PUBLICACIONS:

BAYFIELD, N.; BARANCOK, P.; FURGER, M.; SEBASTIÀ, M.T.; DOMÍNGUEZ, G.; LAPKA, M.; CUDLINOVA, E.; VESCOVO, L.; GANIELLE, D.; CERNUSCA, A.; TAPPEINER, U. i DRÖSLER, M. 2008. *Stakeholder Perceptions of the Impacts of Rural Funding Scenarios on Mountain Landscapes Across Europe*. *Ecosystems*, 11(8): 1368-1382.

WEINER, J.; ROSENMEIER, L.; SOY, E.; NOGUÉS, J.; HERNÁNDEZ, E. i SEBASTIÀ, M.T. 2009. *Is reproductive allocation in *Senecio vulgaris* plastic?* *Botany*, 87(5): 475-481.

DE BELLO, F.; THUILLER, W.; LEPŠ, J.; CHOLER, Ph.; CLÉMENT, J.C.; MACEK, P.; SEBASTIÀ, M.T. i LAVOREL, S. 2009. *Partitioning of functional diversity reveals the scale and extent of trait convergence and divergence*. *Journal of Vegetation Science*, 20: 475-486.

DE BELLO, F.; BUCHMANN, N.; CASALS, P.; LEPŠ, J. i SEBASTIÀ, M.T. 2009. *Relating plant species and functional diversity to community $\delta^{13}C$ in NE Spain pastures*. *Agriculture, Ecosystems and Environment*, 131(3-4): 303-307.

ÀREA DE GESTIÓ FORESTAL SOSTENIBLE

- ✓ Aprovació final del projecte INTERREG "PIRINOBLE". **Fronduoses nobles per a la restauració i la revalorització d'àrees rurals: Innovació i transferència en tècniques de plantació sostenibles.** Aquest projecte té per objecte generar eines que permetin escollir el model de producció més adequat des d'un punt de vista econòmic, productiu i ambiental. Hi participen el CTFC i CPF i l'IDF i CRPF de França (Contacte: miriam.pique@ctfc.cat).
- ✓ En marxa els treballs de rodalització i anàlisi qualitativa de les masses de roure reboll a Prades, en el marc del projecte del DMAH **Gestió de *Quercus pyrenaica* a les muntanyes de Prades mitjançant l'agrupació de petits propietaris forestals** (Contacte: pau.vericat@ctfc.cat).
- ✓ Entrega de la memòria final del projecte INIA **Selección, mejora y gestión de frondosas nobles (*Prunus sp.*, *Juglans sp.* y *Pyrus sp.*) en Cataluña: prospección y selección de *Prunus avium*, ensayos en monte con Prunus, Juglans y Pyrus, técnicas selvícolas para la producción de madera de calidad de Juglans;** (RTA2005-00057-C05-02) (Contacte: miriam.pique@ctfc.cat; jaim.coello@ctfc.cat).
- ✓ Manteniment de la **xarxa experimental-demostrativa de plantacions de frondoses:** supervisió de l'estat vegetatiu, col·locació de protectors (Contacte: jaim.coello@ctfc.cat).
- ✓ Coordinació i realització de la Jornada Tècnica **Fronduoses nobles: una nova alternativa per al sector agroforestal català,** amb el suport del Pla Anual de Transferència Tecnològica (PATT) del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural. Castellar de la Ribera (Solsonès), 19 de juny de 2008 (Contacte: jaim.coello@ctfc.cat).
- ✓ Participació a les Jornades sobre Custòdia i Restauració Fluvial celebrades al Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis (Museu Industrial del Ter, Manlleu) en el marc de la Universitat d'Estiu de la Universitat de Vic, amb la ponència titulada **Planificació de la gestió forestal sostenible de riberes fluvials a Catalunya.** Manlleu, 29 de juny de 2009 (Contacte: pau.vericat@ctfc.cat).
- ✓ Entre el 17 d'abril i el 12 de juny s'han celebrat les **XXVI Jornades Tècniques Silvícules "Emili Garolera"**, amb participació de l'AGS a la coordinació. S'han realitzat un total de 8 visites a diferents punts de Catalunya i s'han tractat sobre el terreny diverses temàtiques de silvicultura i gestió forestal (Contacte: pau.vericat@ctfc.cat i miriam.pique@ctfc.cat).

ÀREA D'ORDENACIÓ DE FORESTS

- ✓ Es finalitza la primera fase dels treballs de camp del projecte **IRVA (Incendi de Restes Vegetals d'Aclarida)**, promogut per la DIBA i que es realitza de manera conjunta amb el CERTEC de la UPC. Durant aquesta fase s'ha portat a terme un inventari del combustible en 4 parcel·les afectades pel gran incendi forestal succeït al Bages al 1994 (Contacte: oscar.garcia@ctfc.cat, sonia.navarro@ctfc.cat; silvia.busquet@ctfc.cat).
- ✓ Continuen els treballs de camp, juntament amb l'Àrea de Gestió Sostenible, per a la **determinació de models de gestió del roure reboll (*Quercus pyrenaica*) a les muntanyes de Prades** (Contacte: oscar.garcia@ctfc.cat, pau.vericat@ctfc.cat).

- ✓ S'inicia el projecte **Ordenació Agrohidrològica de les conques del marge dret de la Noguera Pallaresa al Pallars Jussà,** encarregat per Departament de Medi Ambient i Habitatge, i que té com a finalitat identificar i prioritzar les actuacions de restauració hidrològico-forestal que s'han de portar a terme en les conques incloses dins de l'àmbit del projecte (Contacte: oscar.garcia@ctfc.cat, meritxell.mor@ctfc.cat).

- ✓ S'inicia la primera fase del projecte **Pla de producció de Riberes de Lleida,** encarregat pel Departament de Medi Ambient i Habitatge, que té com objectiu determinar l'estat actual de les riberes patrimonials des d'un punt de vista legal identificant-ne aquelles zones susceptibles de posar en producció (segona fase del projecte) (Contacte: oscar.garcia@ctfc.cat, meritxell.mor@ctfc.cat).

CURSOS I JORNADES

Durant els dies 18 i 19 de juny es va col·laborar, juntament amb altres àrees del CTFC, en un **Seminari de capacitat en Gestió Forestal Sostenible en boscos mediterranis en un context de canvi climàtic** (Contacte: oscar.garcia@ctfc.cat).

ÀREA DE PRODUCTES SECUNDARIS DEL BOSC

- ✓ L'àrea ha participat en dues jornades tècniques dins del **Pla Anual de Transferència i Tecnologia** del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural sobre la producció de PAM i n'està preparant una tercera: Jornada tècnica a Gombren, 9 de juny de 2009. Jornada tècnica a La Seu d'Urgell, 10 de juliol de 2009. A més, s'ha participat també al curs "Recursos del Bosc" de la Universitat Catalana d'Estiu de la Natura (Berga, del 7 al 10 de juliol de 2009) i al curs "Producción de Plantas Aromáticas y Medicinales" organitzat per l'INIA i celebrat a Madrid del 22 al 26 de juny del 2009 (Contacte: roser.cristobal@ctfc.cat).
- ✓ Des del mes de març s'ha començat la campanya 2009 del projecte **Experimentació amb plantes medicinals al principat d'Andorra** iniciant el treball de camp i implementant algunes activitats lúdico-divulgatives (Contacte: monica.fanlo@ctfc.cat).
- ✓ També s'ha iniciat la temporada de camp i de laboratori dels projectes: **Prospecció, recollecció i conservació de germoplasma, caracterització química, selecció, estudis de propagació i cultiu ecològic, de poblacions silvestres de plantes aromàtiques i medicinals de la flora espanyola** INIA (2006-2009). **Seguiment de l'estudi de producció (aprofitament i cultiu) de planta aromàtica i medicinal a la Finca de Bon Repòs** Diputació de Lleida (2005-2009) (Contacte: monica.fanlo@ctfc.cat i roser.melero@ctfc.cat).
- ✓ Inici del projecte **Uso sin abuso: utilización sostenible de los recursos vegetales silvestres como vía para su conservación y para el desarrollo económico en zonas de montaña**. Finançat per Caja Madrid i que es durà a terme aquest any (Contacte: roser.melero@ctfc.cat).
- ✓ A nivell estatal, el mes de juny de 2009, es va constituir l'**Associació Nacional Interprofessional de Plantes Aromàtiques i Medicinals (ANIPAM)** en la qual l'APSB forma part de la junta com a vocals (Contacte: eva.more@ctfc.cat).
- ✓ S'està treballant en la preparació del material divulgatiu sobre producció de PAM del projecte INTRADER (Contacte: eva.more@ctfc.cat).

DARRERES PUBLICACIONS

FANLO, M.; MELERO, R.; MORÉ, E. i CRISTÓBAL, R.; 2009. **Cultivo de plantas aromáticas, medicinales y condimentarias en Cataluña. 6 años de campos de demostración.** 76 pg.

VARELA F.; NAVARRETE, P.; PÉREZ, B.; PÉREZ-MAO, D.; LÓPEZ-CEPEDO, P.; HERNÁN G.; CUADRADO, J.; HERRAIZ, D.; USANO-ALEMANY, J.; SOTOMAYOR, J.A.; JORDÁN, M.J.; CRISTÓBAL, R.; FANLO, M.; MELERO, R.; MORÉ, E.; CABOT, P.; ASENSIO, S.; MAZANERAS, M.C.; ASENSIO, C.; MARTÍN, H.; HERRERRO, B.; FERNÁNDEZ, M.; PELUZZO, A.; GONZALEZ, M.E.; PÉREZ, F.; SÁNCHEZ, D. i CASES, M.A.; 2009. **Bioprospecting: genetic resources of medicinal and aromatic plants in Spain.** 4th International Symposium of Breeding Research on Medicinal and Aromatic Plants Symposium. Ljubljana (Slovenia).

VARELA, F.; NAVARRETE, P.; CRISTÓBAL, R.; FANLO, M.; MELERO, R.; SOTOMAYOR, J.A.; JORDÁN, M.J.; CABOT, P.; SÁNCHEZ DE RON, D.; CALVO, R. i CASES, M.A. 2009. **Variability in the chemical composition of wild *Rosmarinus officinalis* L.** Acta Horticulturae 826. pg: 167-174.

ÀREA DE POLÍTICA FORESTAL I DESENVOLUPAMENT RURAL

✓ Iniciat el projecte Interreg **COMMONS**. Aquest projecte té com a objectiu bàsic recollir informació sobre els problemes amb què es troben els gestors de boscos comunals de diferents llocs de la Unió Europea per tal d'oferir alternatives per la seva conservació, desenvolupament de l'ús públic i difusió dels valors mediambientals (Contacte: gloria.dominguez@ctfc.cat i denis.boglio@ctfc.cat).

A través de diferents reunions els participants en el projecte aniran elaborant un seguit de documents tècnics de recopilació de dades sobre els boscos comunals de les zones a que representen. Una de les dificultats de la implementació d'aquest projecte ha estat la definició de bosc comunal, ja que en diferents llocs d'Europa es parla de boscos o terrenys comunals per referir-se a fets diferents. El comitè de seguiment del projecte ha consensuat una definició que s'ajusta de manera genèrica a tots els casos representats.

Aquest projecte permetrà compartir experiències de gestió en boscos comunals en emplaçaments tan diferents com ara Suècia, Eslovàquia, diferents llocs d'Itàlia (Laccio i Sicília), Portugal, Mallorca, Còrsega o Romania.

Des del CTFC es realitzen tasques dins dels comitès de seguiment i científic, es participa en les reunions periòdiques i en la redacció de documents i es prepara una sortida de camp per mostrar un exemple de bosc comunal en una visita que el grup que integra el projecte COMMONS realitzarà a Catalunya el setembre de l'any vinent.

ÀREA D'INCENDIS FORESTALS I TERRITORI

✓ Continuem amb la redacció del **Projecte d'Ordenació dels Recursos Forestals pilot** per encàrrec del Departament de Medi Ambient i Habitatge a la vegueria de les comarques centrals (que inclou les comarques de l'Anoia, Bages, Berguedà, Osona i Solsonès) (Contacte: eduard.plana@ctfc.cat).

✓ S'ha finalitzat el Projecte **La gestión forestal sostenible y la prevención de incendios forestales, una oportunidad para el desarrollo rural y una mayor eficiencia del sistema de extinción** co-finançat per la Fundació Biodiversitat. Entre altres resultats s'ha editat la guia *El risc d'incendis i la gestió de les finques forestals a la comarca del Solsonès*, on s'exposa el panorama de risc dels incendis a la comarca, es justifiquen i presenten les zones estratègiques d'actuació (punts crítics) i es proposen una sèrie de recomanacions per a la gestió del combustible forestal per a la prevenció dels incendis. El 29 de maig es va celebrar una Jornada tècnica a la seu del Consell Comarcal del Solsonès sobre *El risc d'incendis i la gestió de les finques forestals* dirigida a propietaris forestals, ADFs i ajuntaments. Van participar en el programa membres del Cos d'Agents Rurals i del Centre de la Propietat Forestal del Departament de Medi Ambient i Habitatge, de la Unitat Tècnica GRAF, del Departament d'Agricultura i del CTFC. Tota la informació del projecte es pot consultar al seu web: <http://www.ctfc.es/fireland>.

✓ Amb aquesta guia seguim consolidant la línia de treball sobre eines de prevenció social, havent elaborat material amb dos projectes (aquest i el 2007) amb el co-finançament de la Fundació Biodiversitat, el primer dirigit a periodistes (*Manual per a la comprensió i tractament informatiu del fenomen dels incendis forestals*, consultable al web de l'AIFT a www.ctfc.cat), i en aquest cas a propietaris forestals. S'estan preparant noves propostes per treballar a nivell d'usuaris d'interfície urbano-forestal i tècnics municipals per aconseguir amb els 3 grups objectiu principals destinataris.

✓ Per encàrrec de la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments estem col·laborant amb la Unitat tècnica-GRAF amb la celebració d'unes **jornades tècniques sobre extinció d'incendis forestals** previstes de celebrar el pròxim novembre. Entre altres temes principals, a les jornades es tractarà la definició del límit de la capacitat d'extinció o la planificació i organització de l'extinció. Durant aquests mesos des de l'AIFT es coordinarà el desenvolupament de diversos estudis tècnics sobre la gestió del risc d'incendis forestals els resultats dels quals seran presentats durant la celebració de les jornades.

✓ Per altra banda, a l'inici de la campanya d'incendis s'han atès a diversos mitjans de comunicació de premsa escrita, radiofònica i de la televisió. En destaca el reportatge elaborat amb l'Esther Miró de TV3 i que es va emetre el 4 de juny.

✓ S'han incorporat a l'AIFT com a personal investigador l'enginyera tècnica forestal **Miriam Aznar Galán** centrada sobretot amb la redacció del PORF-Pilot, i l'estudiant de ciències ambientals Alba Màrquez Torres qui desenvoluparà un treball de pràctiques sobre l'evolució del tractament periodístic del fenomen dels incendis forestals..

GRUP D'APROFITAMENTS FORESTALS I BIOMASSA

✓ Inici del projecte **Valorització com a esmena edafològica i compost de residus d'estassades de canya americana *Arundo donax* L** en conveni amb l'Agència Catalana de l'Aigua, i en col·laboració amb el Dr. Pere Rovira. (Contacte: judit.rodriiguez@ctfc.cat)

✓ Consecució del **EU Tender** de la Comissió Europea Wood Supply sobre "*Procurement for the market supply of wood and other forest products from areas with fragmented forest-ownership structures*" liderat per la University of Natural Resources and Applied Life Sciences (BOKU).

✓ Aprovació de l'**Acció Cost Development and harmonisation of new operational research and assessment procedures for sustainable forest biomass supply**, sota la coordinació general del Finnish Forest Research Institute i amb la representació del Grup al comitè de gestió Espanyol.

✓ Aprovació del projecte UNCI'PLUS sobre **Gestió de les poblacions i la valorització de la fusta de pi negre** en el marc del programa Interreg.

✓ En el marc del conveni de La Caixa i DIBA amb el CTFC per al Desenvolupament d'un programa de seguiment i valoració econòmica dels treballs de millora del castanyer:

Finalització de l'**Estudi de mercat per a fusta i altres productes del castanyer**.

Presentació del subprojecte de **seguiment de treballs d'aprofitament i estudi de productes i mercats del castanyer** a la sessió de treball amb col·laboradors del programa celebrada el 29 de maig de 2009.

✓ Inici del projecte **Camp experimental per a la producció i aprofitament de cultius llenyosos energètics i frondoses nobles**. Fase I: Disseny experimental en col·laboració amb l'AGS, en el marc dels projectes del Contracte Programa amb el DMAH.

✓ Inici de l'**Estudi de les aplicacions energètiques a la Val d'Aran a partir del consum de matèria primera forestal** per al Conselh Generau d'Aran.

✓ Inici de l'elaboració d'una **Base de dades d'empreses del sector de la biomassa per a usos tèrmics a Catalunya**, per a l'Institut Català de l'Energia.

JORNADES

Participació i assistència a les **Taules Debat del Solsonès-Berguedà i Bages-Anoia** organitzades pel Consorci Forestal de Catalunya: **la biomassa comarca a comarca**.

Participació a la jornada "**Química Verda: Què fem amb els boscos a Catalunya?**" el 8 de juny de 2008 organitzada pel Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya (EIC).

DARRERES PUBLICACIONS

RODRÍGUEZ, J. i LÓPEZ, I. 2009. **Situació i tendències de la BFP a Catalunya**. Catalunya Forestal 21.

ÀREA D'HIDROLOGIA I CONSERVACIÓ DE SÒLS

DARRERES PUBLICACIONS

LOPEZ-TARAZON, J.A.; BATALLA, R.J.; VERICAT, D. i FRANCKE, T. 2009. Suspended sediment transport in a highly erodible catchment: the River Isábena (Central Pyrenees). *Geomorphology* 109, 210-222, D.O.I. 10.1016/j.geomorph.2009.03.003.

GIBBINS, C.; BATALLA, R.J.; i VERICAT, D. 2009. Invertebrate drift and benthic exhaustion during disturbance: Response of mayflies (Ephemeroptera) to increasing shear stress and river-bed instability. *River Research and Applications* [accepted, available online]. DOI: 10.1002/rra.1282.

GRUP DE TREBALL D'IGUALTAT D'OPORTUNITATS

PLA D'IGUALTAT D'OPORTUNITATS

✓ El passat dimecres dia 10 de juny a la seu del CTFC es va dur a terme el Seminari: **L'aplicació de la perspectiva de gènere: Quin sentit té?** que anava adreçat a totes les persones treballadores de l'empresa. Aquesta xerrada respon a una de les accions del Pla d'igualtat del CTFC que té com a objectiu fomentar la sensibilització i la formació en igualtat d'oportunitats a l'entitat. La sessió va durar tres hores i en tot moment es va fomentar la participació i el debat, de manera que moltes persones van poder qüestionar-se o plantejar alguns dubtes en referència al gènere i a la igualtat. La valoració de les 17 persones participants va ser en general bona, obtenint una puntuació mitjana de 4,4 en una escala de l'1 al 5 en el qüestionari de satisfacció (valoració entre bona i molt bona) (Per a més informació: comite.igualtat@ctfc.cat).

✓ El mes de maig va finalitzar un projecte de col·laboració entre la Universitat de Lleida (UdL) i el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, promogut per l'*Instituto de la Mujer*, el projecte tenia com a finalitat la promoció de la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en l'àmbit de la Universitat i estava format per dues accions:

Programa de foment de la cultura i de l'intercanvi cultural entre dones de la demarcació de Lleida.

Creació del portal "Dones i Cultura" <http://donaicultura.wordpress.com>, que tenia com a finalitat el foment de la cultura i l'intercanvi artístic i cultural entre dones de la demarcació de Lleida. Es tracta d'un bloc on s'exposen les creacions artístiques de diferents escriptores i artistes lleidatanes. Es pot trobar informació sobre elles i s'obre un espai per a que totes puguin aportar els comentaris que creguin oportuns. Al bloc es pot trobar informació sobre la igualtat d'oportunitats, agendes culturals de les comarques lleidatanes, articles periodístics d'interès i enllaços a pàgines Web relacionades amb la temàtica del portal.

Programa d'informació i difusió sobre l'aplicació de la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre dones i homes.

Es van realitzar 6 sessions informatives sobre les estratègies i les línies de treball que cal seguir per incorporar la igualtat d'oportunitats al món laboral, incidint especialment en la correcta aplicació de la Llei d'igualtat en les organitzacions empresarials. A nivell laboral, es van tractar els aspectes més importants a tenir en compte sobre l'aplicació de la Llei per les empreses: La no discriminació com a principi bàsic, les mesures de conciliació per a la vida personal, familiar i laboral i la inclusió de la igualtat en la negociació col·lectiva i els plans d'igualtat a les empreses.

Les xerrades es van fer durant el mes de maig a Lleida, Balaguer, Mollerussa, Tàrrrega, Tremp i Solsona i es van adreçar, principalment, a empresaris i empresàries, associacions d'empresaris i empresàries, patronals, cambres de comerç, sindicats i Administració pública (Àrees de promoció econòmica d'ajuntaments i Consells comarcals, Diputació de Lleida, etc.) de la demarcació de Lleida. Van participar un total de 85 persones, les quals van valorar molt positivament la iniciativa.

GRUP DE DESENVOLUPAMENT RURAL, QUALITAT I MEDI AMBIENT

✓ El proper mes de setembre tindrà lloc al Centre Tecnològic Forestal de Catalunya la celebració del **VIII Congrés Internacional de Desenvolupament Rural**. L'objectiu d'aquest Congrés és analitzar les fonts internes i externes generadores dels inputs necessaris per a la innovació, realitzant una anàlisi i establint un debat obert des de diferents perspectives vinculades a la realitat del territori.

El Congrés es convertirà en un punt de trobada entre totes les parts: administracions públiques, grups de promoció del desenvolupament (GAL), empresaris, associacions econòmiques i emprenedors, relacionant-ho amb la investigació i amb el coneixement aportats des del punt de vista més innovador i incorporant la figura dels Living Labs més representatius.

L'interès del Congrés se centra en la innovació com a peça clau en la competitivitat d'empreses i territoris. Els eixos clau del Congrés seran:

- 1.- El paper de les eines TIC en les empreses rurals
- 2.- El foment de la innovació en les activitats econòmiques rurals
- 3.- El LEADER com a eina de desenvolupament rural

I s'estructurarà en 6 sessions:

Sessió 1: Els telecentres com a motor de dinamització de les TIC en el territori

Sessió 2: Jornada PIMESTIC adreçada al sector del turisme

Sessió 3: La Innovació com a eina clau en el desenvolupament, la gestió i el posicionament econòmic de tot l'àmbit i sector del territori rural

Sessió 4: El programa LEADER (2007-2013). Ajuts per la diversificació econòmica de les zones rurals

Sessió 5: Aportacions voluntàries

Sessió 6: Viatge a la Innovació

Mes informació: rosa.florensa@ctfc.cat

ÀREA DE SISTEMES D'INFORMACIÓ GEOGRÀFICA I TELEDETECCIÓ

✓ Jornada tècnica sobre la interoperabilitat de la Informació Geogràfica

El passat 30 de juny es va celebrar a la Sala d'Actes del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC) a Solsona, una "Jornada Tècnica sobre la interoperabilitat de la Informació Geogràfica". La Jornada, organitzada per l'Àrea de SIG i Teledetecció del CTFC, va comptar amb el suport del Fons Social Europeu, el Servei d'Ocupació de Catalunya i el Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, i amb la col·laboració de l'Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC).

La Jornada es va desenvolupar durant un matí en el qual els principals responsables de dur a terme les tasques d'interoperabilitat de la Informació Geogràfica a Catalunya van mostrar als 42 assistents quines eren les eines de que disposaven a dia d'avui per a compartir i fer ús de la informació geogràfica en format digital existent a Catalunya.

La Jornada va constar de 3 ponències, en les quals es van tractar temàtiques relacionades amb la distribució a través d'Internet d'aquesta informació en la que Catalunya és una de les regions que compta amb millors infraestructures.

Així, el Sr. Daniel Gómez, responsable de continguts web de l'ICC (www.icc.cat), va mostrar quins eren els principals canals de distribució de la informació geogràfica que aquest Institut posa a disposició tant dels tècnics d'administracions, com de l'empresa privada i la societat en general.

Posteriorment el Sr. Martí Pintó, responsable de la Unitat d'aplicacions SIG-Web de l'ICC, va mostrar quines són les principals eines i utilitats que ofereixen els Geoserveis del mateix Institut (<http://www.icc.cat/web/content/ca/prof/cartografia/geoserveis.html>).

Finalment el Sr. Jordi Guimet, responsable del Centre de Suport IDEC, de l'ICC, va mostrar les eines que la pàgina de l'IDEC (www.geoportal-idec.net) posa a disposició de la societat per a cercar la informació geogràfica disponible avui en dia en format digital, i va mostrar quines eren les capacitats de la iniciativa IDEC-Local (www.geoportal-idec.net/idelocal), promoguda pel Consorci Administració Oberta de Catalunya (AOC) i les entitats que el constitueixen, Localret i el Departament de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat de Catalunya. Aquesta iniciativa IDEC-Local permet l'adhesió de les administracions locals (Ajuntaments, Consells Comarcals i Diputacions) per a facilitar el fet de posar a disposició de la societat la informació geogràfica en format digital a través d'Internet (Per a més informació, contacteu amb jp.garrido@ctfc.cat).

✓ Calendari de cursos per al 2n trimestre de l'any 2009

Del 24 de setembre al 15 d'octubre – Curs d'Introducció als SIG, 40 hores. Curs emmarcat dins de la Universitat d'Estiu de la UdL

Del 14 de setembre al 18 de novembre del 2009 – Curs d'AutoCad 2D-3D, 100 hores. El curs serà els dilluns i dimecres, de 16 a 21 hores. Els curs és subvencionat pel Departament de Treball de la Generalitat, i va adreçat tant a aturats (60% del total d'alumnes) com a treballadors en actiu (40 % dels assistents)

Curs Photoshop, d'una durada entre 20 i 30 hores amb dates encara per determinar. Seguirem informant

Si esteu interessats en participar en els cursos, podeu contactar amb Joan Pere Garrido (jp.garrido@ctfc.cat) o Rosa Ricart (Contacte: rosa.ricart@ctfc.cat).

SEU DE L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ

✓ Durant el mes de setembre es previst que es dugui a terme, a la sala polivalent de la delegació de l'Espluga del CTFC, el curs **Geografia turística**. Aquest curs subvencionat pel Servei d'Ocupació de Catalunya i el Fons Social Europeu tindrà una durada de 45 hores i pretén difondre els valors dels recursos turístics de la zona.

✓ Finalitzen els treballs corresponents a la primera fase del projecte de **dinamització del Jardí Botànic "El Garber"**. Aquest projecte ha comptat amb el suport de la Diputació de Tarragona i del Departament de Medi Ambient i Habitatge i els treballs realitzats han estat: la descripció acurada de l'estat inicial de l'espai, el redisseny d'aquest i la preparació d'informació divulgativa de caràcter general. En el redisseny plantejat es preveia l'agrupació de les espècies en comunitats vegetals, totes elles presents al Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet, complementades amb una zona destinada a aprofitaments que inclourà 2 parterres amb plantes aromàtiques i medicinals (Contacte: montse.garcia@ctfc.cat; patrick.vinas@ctfc.cat).

✓ **Nova oferta de cursos online sobre medi ambient i energies renovables al Centre Tecnològic Forestal de Catalunya**

Els cursos s'emmarquen en el projecte INTRADER destinat a dinamitzar les empreses rurals en la gestió ambiental

El Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, el Fons Social Europeu i la Fundació Biodiversidad organitzen tres cursos on-line de temàtica medi ambiental, concretament sobre auditors forestals, tractament de residus i energies renovables.

Aquests cursos s'emmarquen en el projecte INTRADER (Innovació i Transferència per al Desenvolupament Rural), iniciativa del CTFC que s'engloba en el marc d'accions del Programa Empleaverde 2007-2013 de la Fundació Biodiversidad.

El programa té com a objectiu dinamitzar i adaptar les empreses agràries o industrials del territori rural a les pautes de gestió ambiental i de modernització bàsiques per a ser més competitives i sostenibles amb l'entorn.

Els cursos on-line s'inicien el 4 de maig de 2009 i seran gratuïts amb places limitades i estan adreçats a treballadors, directius, titulars de PIMES o empreses agràries, autònoms, treballadors del sector forestal, agrari i mediambiental.

S'han programat els següents cursos:

- Curs de formació teòrica per auditors forestals, 90 h destinat a donar a conèixer les tècniques de l'auditoria forestal, conforme a les normes UNE sèrie 162.000 de Gestió Forestal Sostenible.
- Curs de prevenció, tractament i reutilització de residus, 30 h amb l'objectiu de donar a conèixer la problemàtica ambiental que representa la generació de residus i tots els sistemes i processos de tractament i gestió dels mateixos.
- Curs d'energia solar tèrmica i fotovoltaica, 30 h que pretén mostrar els beneficis ambientals i econòmics de les energies renovables, les potencialitats del sector de l'energia solar i tots els requisits legals i tràmits administratius necessaris.

El projecte INTRADER es desenvolupa en cinc comunitats autònomes: Aragó, Catalunya, Madrid, Navarra i País Basc. Cofinançat pel Fons Social Europeu i el Centre, el projecte té dos socis que col·laboren en algunes de les accions, el Consorci Forestal de Catalunya i el Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Lleida.

Per realitzar els cursos cal formalitzar la preinscripció al web <http://intrader.ctfc.es>.

